

EOAK/3269/2024, Päättös 24.6.2025, Irtisanomisilmoituksen käsittely Loviisan kaupunginhallituksessa

KH 08.09.2025 § 308
113/01.01.05/2024

Valmistelija

Vt. hallintojohtaja Jarmo Metsävainio

Kantelija pyysi tutkimaan Loviisan kaupunginhallituksen menettelyä kaupunginjohtajan irtisanoutumisilmoituksen käsittelyssä.

Apulaisoikeusasiamiehen arviointi

Loviisan kaupunginjohtaja on ilmoittanut irtisanoutuvansa 29.1.2024 kaupunginjohtajan virasta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja allekirjoittivat 2.2.2024 asiakirjan "sopimus työvelvoitteen päättämisestä" (jäljempänä "asiakirja").

Asiakirjassa todetaan seuraavasti:

"Allekirjoittaneet ovat sopineet yhteisymmärryksessä kaupunginjohtajan viran hoitamisesta seuraavaa:

Kaupunginjohtaja vapautetaan työvelvoitteesta 1.3.2024 lähtien. Kaupunginjohtaja siirtyy virkavapaalle 17.2.2024 lähtien, jolloin kaupunginjohtajan tehtäviä ryhtyy em. ajankohdasta lukien hoitamaan vt. kaupunginjohtaja.

Kaupunginjohtajan virkasuhteen ehdot, kuten irtisanomisajan palkka ja edut sekä vuosilomaoikeus määräytyvät johtajasopimuksen ja KVTES:n mukaisesti palvelussuhteen ajan. Selvyyden vuoksi todetaan, että kaupunginjohtajan kertyneet vuosilomapäivät per 30.5.2024 riittävät vuosilomaan ajankohdalle 17.2.–2.5.2024. Ajalla 3.5.–30.5.2024 maksetaan kuitenkin palkka ja edut 30.5.2024 asti johtajasopimuksen mukaisesti. Edelleen selvyyden vuoksi todetaan, että työvelvoitteen päättämisen perusteena ei ole työnantajan käynnistämä virkasuhteen irtisanomis- tai purkamismenettely eikä virasta pidättämismenettely, vaan kaupunginjohtajan oma irtisanoutuminen virasta ja työvelvoitteen päättäminen toisen työnantajan palvelukseen siirtymisen johdosta."

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja vei asiakirjan kaupunginhallituksen kokoukseen 5.2.2024 asiakohtaan § 40 "Kaupunginjohtajan irtisanoutuminen ja eron myöntäminen", jossa tarkoituksena oli päättää asian saattamisesta kaupunginjohtajan nimittämisestä vastaavan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja ehdottaa, että kaupunginvaltuusto myöntää kaupunginjohtajalle eron virasta siten, että virkasuhde päättyy 30.5.2024. Pöytäkirjan mukaan "kaupunginhallitus päätti lisätä asian liitteeksi 2.2.2024 solmitun sopimuksen kaupunginjohtajan virkavapaudesta ja vuosilomista."

Kantelijan mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja on ylittänyt toimivaltansa allekirjoittaessaan kaupunginjohtajan kanssa edellä mainitun asiakirjan.

Apulaisoikeusasiamiehen tulkinta asiassa

Asiakirjat ja asiassa annettu selvitys ovat ristiriitaisia sen osalta, mistä kyseisessä asiakirjassa on ollut kyse. Asiakirjoista ei käy ilmi, onko kaupunginjohtajalle myönnetty palkallista virkavapaata vai onko kyse virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta taikka onko hänet muutoin vapautettu virkavelvoitteestaan irtisanomisaikana. Pidän laadittuja asiakirjoja tämän vuoksi epäselvinä. Pidän myös kaupunginjohtajan kanssa laaditun asiakirjan otsikkoa sopimus osittain harhaanjohtavana, sillä asiakirjaan on kirjattu työnantajan työjohto-oikeuteen kuuluvia asioita kuten vuosiloman ajankohdan vahvistaminen. Myös virkatehtävistä määrääminen kuuluu työjohto-oikeuteen siltä osin kuin tehtävistä ei ole määrätty sitovasti kuntalaissa tai kunnan hallintosäännössä sekä myös virkavapaasta päättäminen kuuluu työnantajalle.

Viranhaltijalain 23 §:ssä säädetään virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta. Jos viranhaltijan tehtävät muuttuvat olennaisesti tulee virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta tehdä päätös, joka on muutoksenhakukelpoinen.

Apulaisoikeusasiamies pitää sekä kaupunginjohtajan kanssa 2.2.2024 laadittua asiakirjaa, että kunnanhallituksen pöytäkirjaa 5.2.2024 § 40 epäselvinä siltä osin, että niistä ei käy selkeästi ilmi, mistä asiassa on kyse. Kiinnitän Loviisan kaupungin huomiota asiakirjojen selkeyteen, jotta myös jälkikäteen pystytään selvittämään, mistä asiassa on ollut kyse.

Kuntalaki ei sisällä sääntelyä siitä, kenelle päätöksenteko kaupunginjohtajan virkasuhdetta koskevissa asioissa, kuuluu. Myöskään Loviisan hallintosäännössä ei ole erillisiä määräyksiä kaupunginjohtajan virkasuhdetta koskevista asioista. Kaupunginjohtajan kanssa laaditun johtajasopimuksen mukaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja hyväksyy kaupunginjohtajan lomien ajankohdat. Loviisan hallintosäännön 45 §:n mukaan, mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, on toimivalta kaupunginhallituksella.

Sen sijaan Loviisan hallintosäännöstä tai johtajasopimuksesta ei käy selkeästi ilmi, minkälaisia työjohtollisia määräyksiä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on mahdollisesti ollut oikeus antaa kaupunginjohtajalle ja onko kaupunginhallituksen puheenjohtaja voinut käyttää työjohto-oikeutta vapauttamalla kaupunginjohtajan virkatehtävistä.

Tällä perusteella katson, että asia olisi ollut parempi saattaa kaupunginhallituksen päätettäväksi ottaen huomioon, että myös toimivalta päättää kaupunginjohtajan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta ja palkallisen virkavapaa myöntämisestä ovat kuuluneet kaupunginhallitukselle. Se, että asia on saatettu kaupunginhallitukselle tiedoksi toisen asian yhteydessä, ei vastaa sitä, että kaupunginhallitus olisi päättänyt asiasta.

Toimenpiteet

- Apulaisoikeusasiamies saattaa käsityksensä menettelyn virheellisyydestä Loviisan kaupungin tietoon.
- Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Loviisan kaupungille.
- Apulaisoikeusasiamies on päättänyt lisäksi selvittää omana aloitteena Loviisan kaupungin käytännöt liittyen eriävän mielipiteen jättämiseen kaupunginhallituksen jäsenen tähän asiaan lähettämän lisäselvityksen perusteella. Lähetän asiassa Loviisan kaupungille erillisen selvityspyynnön.

Liite
Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth
Ehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisun EOAK/3269/2024 tiedokseen ja toimittaa ratkaisun tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle.
Päätös	Merkittiin tiedoksi: Arja Isotalo ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta kello 21.37. Hänen tilallensa tuli varajäsen Jari Kekkonen kello 21.39–22.57. Kekkonen poistui ja Arja Isotalo tuli takaisin kokoukseen klo 22.59. Petri Hakasaari ilmoitti mahdollisesta esteellisyydestä ja poistui kokouksesta klo 21.37. Petri Hakasaari palasi kokoukseen kello 22.59. Samuel Kauppi poistui kokouksesta kello 21.42. Keskustelu: Tauko kello 22.24–22.32. Päätös ehdotuksen mukainen.